

Sodišče: Vrhovno sodišče

Oddelek: Delovno-socialni oddelek

ECLI: ECLI:SI:VSRS:2018:VIII.IPS.183.2018

Evidenčna številka: VS00026432

Datum odločbe: 20.11.2018

Opravična številka II.stopnje: VDSS Sodba Pdp 946/2017

Senat: mag. Marijan Debelak (preds.), Borut Vukovič (poroč.), Karmen Iglič Stroligo, Marjana Lubinič, mag. Irena Žagar

Področje: DELOVNO PRAVO

Institut: dve *odpovedi* pogodbe o zaposlitvi - *izredna odpoved* delavca - *izredna odpoved* delodajalca - učinkovanje *odpovedi*

Zveza: ZDR-1 člen 110, 110/1, 111, 111/1

Jedro

Vrhovno sodišče je že večkrat zavzelo stališče, da je nična oziroma boljše rečeno pravno neučinkovita *izredna odpoved* pogodbe o zaposlitvi, s katero delodajalec *odpoveduje* pogodbo, ki je že bila *odpovedana* in je prva *odpoved* že pričela učinkovati. Bistvo takšne presoje je v tem, da pogodbe o zaposlitvi, ki je bila že *odpovedana*, ni mogoče ponovno *odpovedati*, ker pogodba, ki se na tak način ponovno *odpoveduje*, več ne obstoji, s tem pa tudi ni več delovnega razmerja med delavcem in delodajalcem. Takšna nova *odpoved* ne more imeti pravnih učinkov, ker predmeta *odpovedi* ni.

Izrek

Revizija se zavrne.

Obrazložitev

1. Sodišče prve stopnje je ugotovilo ničnost *izredne odpovedi* pogodbe o zaposlitvi, ki jo je tožniku 19. 12. 2017 podala tožena stranka. Odločilo je, da je bil tožnik v delovnem razmerju pri toženi stranki z vsemi pravicami in obveznostmi, ki iz njega izhajajo, do vključno 12. 12. 2016, ko mu je pogodba o zaposlitvi prenehala veljati na podlagi tožnikove *izredne odpovedi*. Toženi stranki je naložilo, da tožnika za čas od 2. 12. 2016 do vključno 12. 12. 2016 prijavi v zdravstveno invalidsko in pokojninsko zavarovanje, mu za isto

obdobje obračuna sorazmerni del bruto plače, ki bi mu pripadala, če bi delal, od navedenega sorazmernega dela bruto plače odvede prispevke in davke, ki se plačujejo od bruto plač ter tožniku izplača pripadajočo neto plačo skupaj z zakonskimi zamudnimi obrestmi od 19. 1. 2011 do plačila. Zavrnilo je višji zahtevek za ugotovitev delovnega razmerja ter priznanje pravic iz delovnega razmerja za čas od 13. 12. 2016 do 28. 12. 2017 in za obračun denarnega povračila v višini 6.325,84 EUR bruto. Tožbo je zavrglo v delu, s katerim tožnik zahteva ugotovitev nezakonnosti prenehanja delovnega razmerja pri toženi stranki dne 1. 12. 2016. Ugodilni del sodbe temelji na presoji, da je tožniku delovno razmerje pri toženi stranki prenehalo na podlagi njegove izredne *odpovedi* pogodbe o zaposlitvi, ki jo je podal 12. 12. 2016 in je začela učinkovati z vročitvijo toženi stranki istega dne, zato tožena stranka tožniku s svojo izredno *odpovedjo* z dne 19. 12. 2016 ni mogla ponovno *odpovedati* pogodbe o zaposlitvi, ki ni več učinkovala, saj takrat delovno razmerje med tožnikom in toženo stranko ni več obstajalo. Kasnejša *izredna odpoved* pogodbe o zaposlitvi, ki jo je tožena stranka podala 19. 12. 2016, je nična, ker predmeta *odpovedi* (pogodbe o zaposlitvi) ni bilo več.

2. Sodišče druge stopnje je zavrnilo pritožbi obeh strank in potrdilo izpodbijano odločbo sodišča prve stopnje. Soglašalo je z dejanskimi ugotovitvami in pravnimi stališči sodišča prve stopnje.

3. Zoper pravnomočno sodbo sodišča druge stopnje je tožena stranka vložila revizijo zaradi zmotne uporabe materialnega prava, smiselno pa uveljavlja tudi bistvene kršitve določb pravnega postopka. Navaja, da je s postopkom izredne *odpovedi* pogodbe o zaposlitvi pričela 9. 12. 2016, ker tožnika več kot pet dni zaporedoma ni bilo na delo, svojega izostanka pa ni opravičil. Izredna *odpoved* pogodbe o zaposlitvi je pričela učinkovati s prvim dnevom odsotnosti, to je s 1. 12. 2016, zato je zmotno stališče sodišča, da je nična *odpoved*, ki jo je podala tožena stranka. Bistveno je, da je tožena stranka s postopkom *odpovedi* pogodbe o zaposlitvi pričela pred izredno *odpovedjo*, ki jo je podal tožnik. Tožnik je zlorabil institut izredne *odpovedi* pogodbe o zaposlitvi, saj se je zavedal resničnosti trditve v napovedi *odpovedi* pogodbe o zaposlitvi zaradi neopravičeni odsotnosti z dela. Tožnik je *odpoved* podal zaradi plačila 13,98 EUR, kolikor so znašale zakonske zamudne obresti od nepravočasno izplačanih plač v letu 2016. Tožena stranka obveznosti ni mogla izpolniti v roku treh dni od prejema pisnega opomina, saj je imela v času od 17. 11. 2016 do 12. 12. 2016 blokiran transakcijski račun. Izpodbijana sodba se v delu, ki se nanaša na zlorabo instituta izredne *odpovedi* ne da preizkusiti, saj sodišče druge stopnje v zvezi s tem ni podalo nobene utemeljitve.

4. Tožnik je v odgovoru na revizijo prerekal revizijske navedbe in predlagal zavrnitev revizije kot neutemeljene.

5. Revizija ni utemeljena.

6. Revizija je izredno pravno sredstvo zoper pravnomočno sodbo izdano na prvi stopnji (pri odstavku 367. člena Zakona o pravdnem postopku - ZPP, Ur. l. RS, št. 26/99 s spremembami). Revizijsko sodišče preizkusi izpodbijano sodbo samo v tistem delu, v katerem se izpodbija z revizijo in v mejah razlogov, ki so v njej navedeni (prvi odstavek 371. člena ZPP).

7. Z navedbo, da izpodbijane sodbe ni možno preizkusiti, ker sodišče ni podalo nobene utemeljitve v zvezi s (tožnikovo) zlorabo instituta izredne *odpovedi* pogodbe o zaposlitvi, revizija smiselno uveljavlja obstoj bistvene kršitve določb pravnega postopka iz 14. točke drugega odstavka 339. člena ZPP. Ta kršitev ne more biti podana že zato, ker navedeno sploh ne more biti odločilno dejstvo v tem sporu. Za presoj, da *izredna odpoved* pogodbe o zaposlitvi, ki jo je podala tožena stranka, ne more imeti pravnih učinkov, zadošča ugotovitev, da je ta pogodba že prenehala na podlagi izredne *odpovedi*, ki jo je pred tem podal tožnik. Zato se sodišče druge stopnje niti ni bilo dolžno opredeljevati do pritožbenih navedb, da je tožnik s svojo *odpovedjo*

zlorabil institut izredne *odpovedi* pogodbe o zaposlitvi.

8. Za odločitev v tem sporu ni bistveno, ali je tožnik utemeljeno podal izredno *odpoved* pogodbe o zaposlitvi¹, temveč je bistveno, ali je tožena stranka tožniku lahko zakonito *odpovedala* pogodbo o zaposlitvi, ki jo je tožnik pred tem že sam *odpovedal* in je njegova *odpoved* že pričela učinkovati. Pravilno je stališče pritožbenega sodišča, da delodajalec niti ne more doseči neučinkovanja delavčeve izredne *odpovedi* pogodbe o zaposlitvi, saj ni dopustna delodajalčeva tožba zoper delavčevo *odpoved* pogodbe o zaposlitvi.

9. Revizijsko sodišče je vezano na dejanske ugotovitve sodišč druge in prve stopnje, te pa so glede dejstev, ki so odločilna glede na vsebino revizije, predvsem naslednje:

- 5. 12. 2016 je tožnik na toženo stranko naslovil zahtevo za odpravo kršitev pred izredno *odpovedjo* pogodbe o zaposlitvi in s to zahtevo seznanil tudi Inšpektorat Republike Slovenije za delo;

- 6. 12. 2016 je tožena stranka prejela tožnikovo zahtevo za odpravo kršitev;

- 9. 12. 2016 je tožena stranka tožnika obvestila, da je bil zoper njega začel postopek za izredno *odpoved* pogodbe o zaposlitvi zaradi neupravičenega izostanka z dela sedem delovnih dni in ga povabila na zagovor, ki je bil predviden za 15. 12. 2016;

- 12. 12. 2016 je tožnik podal izredno *odpoved* pogodbe o zaposlitvi, ker mu delodajalec za celotno leto 2016 pa tudi v predhodnem obdobju ni izplačeval plač ob zakonsko določenem roku;

- 19. 12. 2016 je tožena stranka tožniku podala izredno *odpoved* pogodbe o zaposlitvi zaradi neupravičenega izostanka z dela v času od 1. 12. 2016 do 9. 12. 2016 s tem, da mu delovno razmerje preneha s prvim dnevom neupravičene odsotnosti z dela, to je s 1. 12. 2016.

10. Na podlagi tako ugotovljenega dejanskega stanja je sodišče pravilno uporabilo materialno pravo, ko je presodilo, da *izredna odpoved* pogodbe o zaposlitvi, ki jo je tožniku podala tožena stranka, ne more imeti pravnega učinka, ker je ta pogodba že pred tem prenehala na podlagi izredne *odpovedi* pogodbe o zaposlitvi, ki jo je tožnik podal na podlagi 4. alineje prvega odstavka 111. člena Zakona o delovnih razmerjih (ZDR-1, Ur. l. RS, št. 21/2013). Ta določa, da delavec lahko izredno *odpoved* pogodbo o zaposlitvi, če mu delodajalec dvakrat zaporedoma ali v obdobju šestih mesecev ni izplačal plače ob zakonsko oziroma pogodbeno dogovorjenem roku. Vrhovno sodišče je že večkrat zavzelo stališče, da je nična oziroma boljše rečeno pravno neučinkovita *izredna odpoved* pogodbe o zaposlitvi, s katero delodajalec *odpoveduje* pogodbo, ki je že bila *odpovedana* in je prva *odpoved* že pričela učinkovati.² Bistvo takšne presoje je v tem, da pogodbe o zaposlitvi, ki je bila že *odpovedana*, ni mogoče ponovno *odpovedati*, ker pogodba, ki se na tak način ponovno *odpoveduje*, več ne obstoji, s tem pa tudi ni več delovnega razmerja med delavcem in delodajalcem. Takšna nova *odpoved* ne more imeti pravnih učinkov, ker predmeta *odpovedi* ni.

11. Zmotno je revizijsko stališče, da je pravni učinek treba priznati kasneje podani *odpovedi* delodajalca, ker ta določa, da delovno razmerje preneha s prvim dnevom tožnikove odsotnosti z dela, kar je pred dnevom, ko je tožnik podal izredno *odpoved* pogodbe o zaposlitvi iz razlogov na strani delodajalca. Res je, da v primeru *odpovednega* razloga iz 4. alineje prvega odstavka 110. člena ZDR-1 (delavec najmanj pet dni zaporedoma ne pride na delo, o razlogih za svojo odsotnost pa ne obvesti delodajalca, čeprav bi to moral in mogel storiti) pogodba o zaposlitvi delavcu v skladu z drugim odstavkom 110. člena ZDR-1 preneha že s prvim dnevom neupravičene odsotnosti z dela, če se ne vrne na delo do vročitve izredne *odpovedi* pogodbe o zaposlitvi.

Vendar pa je za presojo medsebojnih učinkov *odpovedi*, ki sta ju podali tožnik in tožena stranka, bistveno, kdaj sta bili podani in ne ali pogodba o zaposlitvi na podlagi *odpovedi* delodajalca v primeru *odpovednega* razloga iz 4. alineje prvega odstavka 110. člena ZDR-1 lahko preneha veljati še pred podajo *odpovedi*.

12. V času, ko je tožena stranka podala izredno *odpoved* pogodbe o zaposlitvi tožniku, je ta pogodba že prenehala veljati na podlagi tožnikove *odpovedi*, zato *odpoved* tožene stranke ni mogla imeti pravnih učinkov, ne glede na to, ali bi na njeni podlagi tožniku delovno razmerje sicer lahko prenehalo že s prvim dnevom odsotnosti z dela. To bi se lahko zgodilo le, če ne bi bilo ovire, da je bila pogodba pred tem že *odpovedana* in je ta prva *odpoved* takrat še veljala. Povedano drugače: *odpoved* pogodbe o zaposlitvi, ki jo je podala tožena stranka bi s prvim dnevom tožnikove odsotnosti z dela lahko učinkovala le, če bi ta pogodba še veljala v času delodajalčeve *odpovedi*.

13. Sicer pa v konkretnem primeru sploh ni mogla nastopiti situacija iz drugega odstavka 110. člena ZDR-1. Ta namreč predvideva, da v primeru iz 4. alineje prejšnjega odstavka pogodba o zaposlitvi preneha s prvim dnevom neopravičene odsotnosti z dela, če se delavec ne vrne na delo do vročitve izredne *odpovedi* pogodbe o zaposlitvi. Pogodba o zaposlitvi torej preneha s prvim dnevom odsotnosti le v primeru, če se delavec do vročitve izredne *odpovedi* pogodbe o zaposlitvi ne vrne na delo. Tožniku pa ni možno očitati, da se do vročitve izredne *odpovedi* pogodbe o zaposlitvi ni vrnil na delo, saj mu je že pred vročitvijo delodajalčeve *odpovedi* pogodba o zaposlitvi prenehala na podlagi njegove (delavčeve) izredne *odpovedi* pogodbe o zaposlitvi.

14. Tudi sicer se glede na časovno dimenzijo ravnanj obeh strank v zvezi s podajo njunih *odpovedi* pogodb o zaposlitvi kot nekorektno pokaže namigovanje tožene stranke, da je tožnik *odpoved* podal, ker se je zavedal resničnosti navedb tožene stranke v pisni seznanitvi z očitanimi kršitvami. Tožnik je "postopek" izredne *odpovedi* pričel s pisnim opominom na izpolnitev obveznosti, ki ga je toženi stranki vročil tri dni preden je ta izdelala pisno seznanitev tožnika z očitanimi kršitvami. Navedeno pomeni, da je v resnici tožena stranka tista, ki je s svojimi (navzven vidnimi) aktivnostmi v zvezi z *odpovedjo* pogodbe o zaposlitvi pričela šele potem, ko je bilo iz ravnanj nasprotne stranke že razvidno, da ta namerava podati izredno *odpoved* pogodbe o zaposlitvi. Ni mogoče govoriti o zlorabi pravice, če delavec poda izredno *odpoved* pogodbe o zaposlitvi iz razlogov, ki so predvideni v zakonu in ki dejansko obstajajo.

15. Revizijsko sodišče ugotavlja, da z revizijo uveljavljeni razlogi niso podani, zato je na podlagi 378. člena ZPP revizijo zavrnilo kot neutemeljeno.

¹ To vprašanje bi bilo lahko pomembno, če bi tožnik na tej podlagi vtoževal odpravnino in odškodnino v višini izgubljenega plačila za čas *odpovednega* roka, kar pa ni predmet tega spora.

² Glej sodbo VIII Ips 195/2012 z dne 15. 1. 2013 in sklep VIII Ips 160/2010 z dne 13. 9. 2011.